ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି

ବନାମ

କ୍ଲକନର ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି

ଏପ୍ରିଲ 16, 1996

[ଜେ. ଏସ୍. ବର୍ମା ଏବଂ କେ. ଭେଙ୍କଟସ୍ୱାମୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମ, 1961 - ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମ, 1940 ସହିତ ଧାରା 3, ଧାରା 34 ଏବଂ 1991 ର ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧ୍ୟାଦେଶ 8, ଖଣ୍ଡ 4 (5), 5, 6 ଏବଂ 7 - ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିପଣନ ପାଇଁ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ମଧ୍ୟରେ ରାଜିନାମା - ରାଜ୍ୟ ସରକାର କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହାକୁ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀକୁ ବିକ୍ରି କରୁଛନ୍ତି - ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ବିବାଦକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି - ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଏମସି ର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହେଁ, ତେଣୁ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ବାଧ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦାବି କରି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଛି - ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ମକଦ୍ଦମା ଉପରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଛନ୍ତି - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ଥଗିତାଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି - ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ OMC ର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଥିଲା ଏବଂ ରାଜିନାମା ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ; ମକଦ୍ଦମା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମ 1961 - ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମ 1940 ସହିତ ଧାରା 3, ଧାରା 34 – କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ - ଚାର୍ଜକ୍ରୋମ୍ ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିପଣନ ପାଇଁ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ମଧ୍ୟରେ ବୁଝାମଣା - ରାଜ୍ୟ ସରକାର କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହାକୁ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀକୁ ବିକ୍ରି କରୁଛନ୍ତି - ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ବିବାଦକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି - ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ ରାଜିନାମା ଦ୍ୱାରା ବାଧ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦାବି କରି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରୁଛି - ସମଗ୍ର ରାଜିନାମାର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଓ.ଏମ୍.ସି. ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଛି - ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ସି.ପି.ସି.ର ଆଦେଶ 7 ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ - ଅଭିଯୋଗ

ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଏକ ପଦକ୍ଷେପ କି, ଯାହା ଏହାକୁ ରାଜ୍ୟର ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାକୁ ବାରଣ କରେ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା 1908 - ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମ 1940 ସହିତ ଆଦେଶ VII ନିୟମ 11 (a) ଏବଂ (d), ଧାରା 32 - ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ -ଚାର୍ଜକ୍ରୋମ୍ ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିପଣନ ପାଇଁ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ମଧ୍ୟରେ ରାଜିନାମା - ସମଗ୍ର ରାଜିନାମାର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର - ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ବାଦର କାରଣ ପ୍ରକାଶ କରୁନଥିବା କାରଣରୁ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ବିଦେଶୀ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଦାୟର - ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ - ବାଦର କାରଣକୁ ଏହା ପ୍ରକାଶ କରୁଛି କି ନାହିଁ, ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାକୁ କେବଳ ଅଭିଯୋଗକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ଇଙ୍ଗିତ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରଦ୍ଦ କରିଛନ୍ତି - ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ମକଦ୍ଦମା କେବଳ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ରାଜିନାମାର ବୈଧତାକୁ ନୁହେଁ ବରଂ ସମଗ୍ର ରାଜିନାମାର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ନୁହେଁ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରି ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ ।

କ୍ଲକନର ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ (କ୍ଲକନର) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ (ଓ.ଏମ୍.ସି.) ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବିପଣନ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, ଓ.ଏମ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ କେବଳ କ୍ଲକନର ମାଧ୍ୟମରେ ବିପଣନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଖଣ୍ଡ 15 ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହେଉଥିବା ବିବାଦକୁ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ ମଣ୍ଡଳ ନିକଟକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । ମଧ୍ୟସ୍ଥତାର ସ୍ଥାନ ଲଣ୍ଡନ ହେବ ଏବଂ ସ୍ୱିସ୍ ଆଇନ କିମ୍ବା ପାରସ୍ପରିକ ସହମତରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

ଓ.ଏମ୍.ସି. ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନ୍ (ଆଲୟଜ୍) ଲିମିଟେଡ୍ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, କ୍ଲକ୍ନରଙ୍କ ସହ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ ଶେଷାକ୍ତଟି ଓ.ଏମ୍.ସି. ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଭାରତ ସରକାର ଓ.ଏମ୍.ସି. ସହିତ ଓ.ଏମ୍.ସି. (ଆଲୟଜ୍) ର ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପରେ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ 1991ର ଅଧ୍ୟାଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 8 ଜାରି କରିଥିଲା, ଯାହା ଅଧୀନରେ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ (ଟିସ୍କୋ) କୁ ବିକ୍ରୟ ମାଧ୍ୟମରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଟିସ୍କୋ

ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, କ୍ଲକ୍ନରଙ୍କ ସହ ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ରାଜିନାମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଦାବି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ ହେବ ।

ଓ.ଏମ୍.ସି. ସହିତ ଏହାର ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇ, କ୍ଲକ୍ନର ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ ମଣ୍ଡଳକୁ ଏକ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ସନ୍ଦର୍ଭ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ନୋଟିସ୍ ପାଇବା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଏମସିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ କ୍ଲକ୍ନର ଏବଂ ଓଏମସିଙ୍କୁ ମିଳିତ ଭାବରେ ଦେୟ ଦେବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲା । ସମଗ୍ର ରାଜିନାମା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲା । ଏହା ପରେ, କ୍ଲକ୍ନର ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମ, **1961** ର ଧାରା **3** କୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । କ୍ଲକ୍ନର ମଧ୍ୟ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ସିପିସିର ଆଦେଶ **7** ନିୟମ **11** ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ମକଦ୍ଦମାରେ ଅଭିଯୋଗକୁ ମଧ୍ୟ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରୁଥିବା ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଆଦେଶ **7** ନିୟମ **11** ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କେବଳ ଅଭିଯୋଗକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଏହା ବାଦର କାରଣ ପ୍ରକାଶ କରିଛି କି ନାହିଁ । ତଥାପି, କ୍ଲକ୍ନରଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ବାଦର କାରଣ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହା ମକଦ୍ଦମାର ଉପଯୁକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମର ଧାରା **32** ଅଧୀନରେ ଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକ କେବଳ ସେହିଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଯେଉଁଠାରେ ମକଦ୍ଦମା ଏକ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିର ବୈଧତା କିମ୍ବା ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବ ଏବଂ ସେହିଠାରେ ନୁହଁ ଯେଉଁଠାରେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ହୋଇଥିବା ପରି, ସମଗ୍ର ଚୁକ୍ତିର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଉଥିଲା ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିଜର ମକଦ୍ଦମାରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଚୁକ୍ତିରେ ଏକ ପକ୍ଷ ନ ଥିବାରୁ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ଆବଦ୍ଧ ନ ଥିବାରୁ ଏହାର ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇପାରି ନଥାନ୍ତା । କ୍ଲକ୍ନର ଏହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନରେ, ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ମକଦ୍ଦମାରେ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହାଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହେବାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲ ଏବଂ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: **1.1.** ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥଗିତାଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ । ବିଦେଶୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3କୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷା ସନ୍ତୋଷଜନକ ଥିଲା ।

ରେନୁସାଗର ପାୱାର କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ଜେନେରାଲ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ, **[1984] 4 ଏସ. ସି. ସି. 679**, ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

1.2. କ୍ଲକ୍ନର ଏବଂ ଓ.ଏମ୍.ସି. ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର କିଛି କରିବାର ନାହିଁ ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧାଦେଶର ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ମିଳିତ ପଠନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଟିସ୍କୋ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ରାଜିନାମା ଦର୍ଶାଇବ ଯେ **OMC** ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିପାରି ନଥିଲେ ଯେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଚୁକ୍ତିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ପଠାଇବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନଥିଲା ।

ରେନୁସାଗର ପାୱାର କୋ. ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଜେନେରାଲ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ, **[1984] 4 SCC 679;** *ସ୍ୱେନ୍ସକା ହ୍ୟାଣ୍ଡେଲ୍ସବ୍ୟାଙ୍କେନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମେସର୍ସ ଇଣ୍ଡିଆନ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ,* **[1994] 2 SCC 155;** *ଅନକାପଲ୍ଲେ କୋ-ଅପରେଟିଭ୍ ଏଗ୍ରିକଲ୍ଚରାଲ ଆଣ୍ଡ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ସୋସାଇଟି ଲିମିଟେଡ ବନାମ ୱାର୍କମେନ,* **[1963] Supp. 1 SCR 730;** *ନ୍ୟାସନାଲ ଥର୍ମାଲ ପାୱାର କର୍ପୋରେସନ୍ ବନାମ ସିଙ୍ଗର୍ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[1922] 3 SCC 551,** ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

2. ଓ.ଏମ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ସିପିସିର ଆଦେଶ 7 ନିୟମ 11 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବା ବ୍ୟତୀତ, କ୍ଲକ୍ନର ଆଇନଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ କ୍ଲକନରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଆହ୍ୱାନକୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ପାଇଁ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଜେନେରାଲ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ ବନାମ *ରେନୁସାଗର ପାୱାର କମ୍ପାନୀ*, **[1987] 4 SCC 137, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖା ଯାଇଥିଲା ।**

3. ଆଦେଶ 7 ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଲୋକନରଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରିନଥିଲେ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7386-88/1995 ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ସି. ଆର୍. ନଂ. 262/94 ଏବଂ ବିବିଧ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 553/94ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 12.5.95 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଏବଂ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 426/93 ରେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ 16.4.1994 ତାରିଖର ଆଦେଶରୁ ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ବି. ଏମ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ, ସି. ଏସ୍. ବଦିୟାନାଥନ, ଆର୍.କେ. ମେହେଟ୍ଟା, ଏସ୍. ମହାନ୍ତି, କେ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥନ ଏବଂ ଶିବରାମ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି କେ. ଭେଙ୍କଟସ୍ୱାମୀ**ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ଥିଲା ।

ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ନଥି ଟି.ଏସ୍. 152/93ରେ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 426/93ରେ ପାରିତ ତା 16.4.94 ରିଖର ଆଦେଶରୁ, ଯାହା ପରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 12.5.95 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା କାଏମ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଉପରୋକ୍ତ ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ପନ୍ନ । ଏମ୍. ସି. ନଂ. 426/93 ରେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କର ଏକ ଏକକ

ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ, ଉକ୍ତ ବିବିଧ ମାମଲାରେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଅପିଲ କିମ୍ବା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ ରହିବ କି ନାହିଁ ସନ୍ଦେହଗତ ବିଷୟ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ବିବିଧ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 553/94 ଏବଂ ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 262/94 ଦାୟର କରିଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ନଂ. 262/94 ରେ ନିଜର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତେବେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବା ସମୟରେ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କେବଳ ଦେୱାନୀ ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ବିବିଧ ଆବେଦନରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମିଳିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୁଇଟି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିନଥିଲା, ବରଂ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 426/93 ରେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପୃଥକ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲା । ସେହିଭଳି, ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନ୍ (ସି.ଏ. ନମ୍ବର 7574-76/95 ରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା) ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମିଳିତ ଆଦେଶ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତିନୋଟି ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି । ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ ହେବା ପରେ, ଏହି ସମସ୍ତ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସମୂହ ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ଏଠାରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଅର୍ଥାତ୍ କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ, ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନ୍ (ଏହା ପରେ ସଂକ୍ଷେପରେ "ଓ.ଏମ୍.ସି". ଭାବରେ ସୂଚିତ), ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଏକ ଉଦ୍ୟୋଗ ସହିତ 20.4.82ରେ "ମାର୍କେଟିଂ ରାଜିନାମା" ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଥିଲେ । ଆମେ ବିଚାରଧୀନ ଥିବା ରାଜିନାମାର ସମସ୍ତ ଖଣ୍ଡକୁ ବିଚାରକୁ ଆଣୁନାହିଁ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ରାଜିନାମାରେ ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଓଡ଼ିଶାର କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ବାମନୀପାଳ ଠାରେ "ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍" (ଯାହାକୁ "ଉତ୍ପାଦ" କୁହାଯାଏ) ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଏକ ପ୍ଲାଣ୍ଟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବ । ଏହା (ଓ.ଏମ୍.ସି.) ଉକ୍ତ ଚୁକ୍ତିରେ ଥିବା ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ କେବଳ କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କୋ. ମାଧ୍ୟମରେ ଉକ୍ତ ଉତ୍ପାଦକୁ ବିପଣନ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକୁ କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କୋ. ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇଥିଲା । ଏହି ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ, ଚୁକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ସମୟରେ, ଓ.ଏମ୍.ସି. କ୍ରେତାଙ୍କ ସହ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଚୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଉତ୍ପାଦର ବିପଣନ କରିବାର ଅଧିକାର ରଖିବ

ନାହିଁ କିମ୍ବା କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କୋ. ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଏଜେଣ୍ଟ କିମ୍ବା ବିତରକଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାର ଉତ୍ପାଦର ବିପଣନ କରିବାର ଅଧିକାର ରଖିବ ନାହିଁ । ଚୁକ୍ତି ଥିବା ସମୟରେ, କ୍ଲକ୍ନର ଏବଂ କମ୍ପାନୀ ଓ.ଏମ୍.ସି. ବ୍ୟତୀତ ଭାରତର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉତ୍ସରୁ ଉତ୍ପାଦ କିଣିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଚୁକ୍ତିର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡ ହେଉଛି ଯେ ଉତ୍ପାଦ ବିତରଣ ଏପ୍ରିଲ୍, 1985 ସୁଦ୍ଧା ଆରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିବ କିନ୍ତୁ ଉତ୍ପାଦର ମୋଟ ପରିମାଣ 250,000 ମେଟ୍ରିକ ଟନ ବିତରଣ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଶେଷ ହେବ ନାହିଁ । ରାଜିନାମାରେ ଏକ ଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଯାହା ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ମତି ଦ୍ୱାରା ଅବଧି ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରେ । ରାଜିନାମାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଖଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ମତି ଦ୍ୱାରା ରାଜିନାମା ସମାପ୍ତ ହୁଏ କିମ୍ବା ବାତିଲ ହୁଏ, ତେବେ ଚୁକ୍ତିର ସମାପ୍ତି/ବାତିଲ ସତ୍ତ୍ୱେ, ପକ୍ଷମାନେ ରାଜିନାମାର ସମାପ୍ତି/ବାତିଲ ସମୟରେ ବକେୟା ଥିବା କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱର ପରିପୂରଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହିବେ । ଏହା ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସେବାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉତ୍ପାଦର ବିକ୍ରୟ ଉପରେ କ୍ଲକନର୍ ଆଣ୍ଡ କୋ.କୁ କମିଶନ ପ୍ରଦାନ କରିବ ଏବଂ ଏହି କମିଶନ ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ଉତ୍ପାଦର ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଏଫ୍.ଓ.ବି. ମୂଲ୍ୟର 4 ପ୍ରତିଶତ ହେବ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଇନଭଏସରୁ ହ୍ରାସ କରି ଉକ୍ତ କମିଶନ କ୍ଲକନର ଆଣ୍ଡ କୋ.କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ଫଇସଲା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡ ହେଉଛି ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 15, ଯାହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ସହ ଜଡ଼ିତ । ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

> " 15.1. ଏହି ଚୁକ୍ତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଭାବାର୍ଥ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କିମ୍ବା ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ଏହାର ଭଙ୍ଗ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ କିମ୍ବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଉପୁଜିବା ଭଳି ଦୂର ଏବଂ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଘଟଣାରେ ପ୍ରଥମେ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରାଯିବ, ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ବିଫଳ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଏହି ଚୁକ୍ତିର ଢାଞ୍ଚା ମଧ୍ୟରେ ଓଏମସି ଏବଂ କ୍ଲୋକନରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପୁଜିଥିବା ସମସ୍ତ ବିବାଦ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବାଣିଜ୍ୟ ମଣ୍ଡଳକୁ ପଠାଯିବ । ମଧ୍ୟସ୍ଥତାର ସ୍ଥାନ ଲଣ୍ଡନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ହେବ ଯାହା ଉପରେ ପାରସ୍ପରିକ ସହମତି ଭିତ୍ତିରେ । ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଆଇନ ବାସ୍ତବରେ ସ୍ୱିସ୍ ଆଇନ କିମ୍ବା ପାରସ୍ପରିକ ସହମତିରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ହେବ ।"

ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମୂଳ ଚୁକ୍ତିନାମା ପରେ, OMC ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ (ଆଲଇଜ୍) ଲିମିଟେଡ୍, ଯାହା OMC ର ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନା ସହାୟକ କମ୍ପାନୀ ଅଟେ, ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହିତ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବାମନିପାଲରେ ଶତ ପ୍ରତିଶତ ଆଧାରିତ ୟୁନିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ 16.2.87 ରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ OMC ପୂର୍ବରୁ ଫେଡେରାଲ୍ ରିପବ୍ଲିକ୍ ଅଫ୍ ଜର୍ମାନୀର କ୍ଲକ୍ନର୍ ଆଣ୍ଡ୍ କୋ ସହିତ ଏକ ମାର୍କେଟିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରବେଶ କରିସାରିଛି ଯେଉଁଥିରେ OMC ଆଲୋଇଜ୍ ଉତ୍ପାଦକୁ କେବଳ କ୍ଲକ୍ନର୍ ଆଣ୍ଡ୍ କୋ ମାଧ୍ୟମରେ ବିପଣନ କରିବଏବଂ କ୍ଲୋକ୍ନର୍ ଆଣ୍ଡ କୋ ସହିତ OMC ର ରାଜିନାମା ଆଧାରରେ ଓଏମସିର ଏଜେନ୍ସି ଏବଂ ସାଧନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଲୋଇଜ୍ ଉତ୍ପାଦଗୁଡିକ ପରିଚାଳନା କରାଯିବ ଏବଂ ଓଏମସି ଏବଂ କ୍ଲକନର୍ ଆଣ୍ଡ କୋ ମଧ୍ୟରେ ମାର୍କେଟିଂ ରାଜିନାମାର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀକୁ ଓଏମସି ସ୍ଥାନରେ ଓଏମସି (ଆଲୋଇଜ୍) ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହେବା ପରି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏଥିରେ ବିବାଦ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ରାଜିନାମା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ 108.429 ଏମ୍.ଟି. ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ 141,571 ଏମ୍.ଟି. ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଅବିତରଣ ରହିଥିଲା ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ କମ୍ପାନୀ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗ ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନ୍ (ଆଲଏଜ୍) କୁ ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନ୍ ସହିତ 30.8.91 ରେ ମିଶ୍ରଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା ।

ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ମିଶ୍ରଣର କିଛି ପରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର (ଆଇନ ବିଭାଗ) ତା 24.8.91 ରିଖର 1991 ର ଅଧ୍ୟାଦେଶ ୪ ଜାରି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧ୍ୟାଦେଶର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସ୍ଥାନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନକୁ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀକୁ ବିକ୍ରୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଓ.ଏମ୍.ସି. ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିବାର ବିଫଳ ପ୍ରୟାସ ପରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା (କ୍ଲୋକନର୍ ଆଣ୍ଡ କୋ.) ବିବାଦର ମଧ୍ୟସ୍ଥତା

ନିମନ୍ତେ ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 15 କୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ ଚାମ୍ବର ଅଫ୍ କମର୍ସକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ 3.5.93 ରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟପନ୍ଥାର ସୂଚନା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନଥିରେ ଟି.ଏସ୍. ନଂ. 152/93 ଦାଖଲ କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରତିକାର ନିବେଦନ କରିଥିଲେ:

> "(a) ବାଦୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ବିଶେଷ କରି ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କର ଦାବି କରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରି ଘୋଷଣାନାମା ଏବଂ;
>
> (b) ପ୍ରତିବାଦୀ ନମ୍ବର 2 କୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ଏହାର 21.4.93 ତାରିଖର ଅନୁରୋଧରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ନମ୍ବର 1 ଦ୍ୱାରା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ପରି ବାଦୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ସହିତ ମିଳିତ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ପ୍ରତିବାଦୀ ନମ୍ବର 1ଙ୍କୁ ୟୁ.ଏସ୍. $ 2.949.938.42 କୁ ଦଶ ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ସହିତ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ଏଥିରେ ସଂଲଗ୍ନ ହୋଇଥିବା ଦାବି ବିବୃତି ଯାହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥାଏ ଏବଂ ଦାବି ପ୍ରତିବାଦୀ ନମ୍ବର 1 ପ୍ରତିବାଦୀ ନମ୍ବର 2 ମାଧ୍ୟମରେ ବାଦୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରି ଘୋଷଣାନାମା ।
>
> (c) ମାର୍କେଟିଂ ଚୁକ୍ତିନାମା ଭାବରେ ନାମିତ 20.4.1982 ତାରିଖର ଦସ୍ତାବିଜ ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀଙ୍କର କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ, ଏବଂ ଉକ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ନଂ 1 ପ୍ରତି କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରି ଘୋଷଣାନାମା ।
>
> (d) ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମିଳିତ ଭାବେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଦାବି, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ବାଦୀ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 3 ମଧ୍ୟରେ ସହମତିର ଏକ ବିଷୟ ନୁହେଁ ଯାହା ମାର୍କେଟିଙ୍ଗ ଚୁକ୍ତିନାମା ଭାବରେ ନାମିତ 20.4.1982 ତାରିଖର ଉକ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜ ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟସ୍ଥଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯିବାକୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ହେବ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରି ଘୋଷଣାନାମା ।

(e) ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ 21.4.93 ତାରିଖର ଅନୁରୋଧ ଏବଂ ସେଥିରେ ସଂଲଗ୍ନ 21.4.93 ତାରିଖର ଦାବି ବିବୃତିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଙ୍କ ନିକଟରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ (ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଙ୍କର ସନ୍ଦର୍ଭ ସଂଖ୍ୟା 7878/HV ବିଶିଷ୍ଟ) କୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବାରୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ।

(f) ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିକାର/ପ୍ରତିକାର ସମୂହ ।"

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ମକଦ୍ଦମା ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମ, 1961 ର ଧାରା 3 କୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 426/93 କୁ ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀ ମକଦ୍ଦମାର ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ ଦୃଢ ଭାବରେ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ । ତେବେ, ବିଦ୍ୱାନ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଆଧାରରେ ଏବଂ ଆଗତ ଯୁକ୍ତି ଆଧାରରେ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ଉଚିତ ।

ବିଦ୍ୱାନ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବିଧ ଅପିଲ ତଥା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଆବେଦନ ଅଧୀନରେ ଆଦେଶରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାରଣ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

"9. ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ଫଇସଲାଯୁକ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିପାଦିତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକର କଷଟି ପଥର ଉପରେ ମାମଲାର ପରୀକ୍ଷା କଲେ, ସ୍ଥିତି ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିର ପକ୍ଷମାନେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ଯେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାର ସ୍ଥାନ ଲଣ୍ଡନ ହେବ ଏବଂ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଆଇନ ମୂଳ ସ୍ୱିସ୍ ଆଇନ ହେବ । ଚୁକ୍ତିର କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଷୟବସ୍ତୁ ପ୍ରତି ମୋର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯାହା ସିଧାସଳଖ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ଭାରତୀୟ ଆଇନ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିନାମାରେ

ଲାଗୁ ହେବ । ପୂର୍ବରୁ ଯେପରି ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି, କ୍ଲକନର୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ହେଉଛି ଫେଡେରାଲ୍ ରିପବ୍ଲିକ୍ ଅଫ୍ ଜର୍ମାନୀରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ଏକ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ 20.4.1982 ର ଚୁକ୍ତିନାମା ଜର୍ମାନୀରେ ହୋଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଏହି ମାମଲାରେ ପାରିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 ରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏକ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବିଶେଷ କରି ଧାରା 3, ଏହି ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେବ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ କରିବାର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । *ରେନୁସାଗର ପାୱାର କୋ.* (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ଧାରା 3 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୁଏ ତେବେ ମକଦ୍ଦମାର ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ଅଭିଯୋଗର କଥନ ଏବଂ ଧାରା 3 ଉପରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆପତ୍ତି ଏହି ମାମଲାକୁ ଦର୍ଶାଏ ନାହିଁ ଯେ ଚୁକ୍ତିଟି ଅବୈଧ, ଅପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାରେ ଅସମର୍ଥ କିମ୍ବା ପଠାଇବା ଉପରେ ସହମତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବାସ୍ତବରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ନାହିଁ । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ପରିସ୍ଥିତି ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ । ପୁନରାବୃତ୍ତି ସ୍ୱରୂପ, ମୁଁ କହିପାରିବି ଯେ ନଥିରେ ଥିବା ବିଷୟବସ୍ତୁରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚୁକ୍ତିନାମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା, ଏହାର ଅନୁସରଣରେ ଓଏମସି ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଓଏମସି ଆଲଏକ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ମଧ୍ୟରେ ବିଦେଶୀ କ୍ରେତାଙ୍କ ସହ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କ୍ଲକନର୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. କୁ କାରବାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏହାର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ଏହି ରାୟ ଦେବାରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଥିଲେ ଯେ ଅପର ପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1- ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମାକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ଏହି ଆଦେଶ ଅଖଣ୍ଡନୀୟ । ତେଣୁ ଯୋଗ୍ୟତାର ଅଭାବ ଥିବା ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।"

ତଥାପି ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମାର ସ୍ଥଗିତାଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ଯଦିଓ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ଯୁକ୍ତି ସମାନ ନୁହେଁ ଏବଂ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ, ଉଭୟ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ତଥା ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବରିଷ୍ଠ ପରାମର୍ଶଦାତା ଶ୍ରୀ ବି.ଏମ୍. ପଟ୍ଟନାୟକ ଦୃଢ଼ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ମକଦ୍ଦମାର ସ୍ଥଗିତାଦେଶ କରିଥିବା ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଛନ୍ତି ସେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଚୁକ୍ତିନାମାର ପକ୍ଷ ନଥିଲେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ଏହାର ଅଧିକାର ଦାବି କରିନଥିଲା । ଆହୁରି, ରାଜ୍ୟ ଚୁକ୍ତିନାମାର ପକ୍ଷ ହୋଇନଥିବାରୁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ମକଦ୍ଦମା ସ୍ଥଗିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କୋ. ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଦାବିର ଗୁଣବତ୍ତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ତାଙ୍କ ତର୍କର ସମର୍ଥନରେ *ରେନୁସାଗର ପାୱାର କୋ. ଲିମିଟେଡ୍* ବନାମ *ଜେନେରାଲ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [1984] 4 SCC 679 ଏବଂ *ସ୍ୱେନ୍ସ୍କା ହ୍ୟାଣ୍ଡେଲ୍ସବ୍ୟାଙ୍କେନ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ମେସର୍ସ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1994] 2 SCC 155 ରେ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଟି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଥିଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା, କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କୋ. ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ସି.ଏସ୍. ବୈଦ୍ୟନାଥନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲଙ୍କ ଯୁକ୍ତିର ଉତ୍ତର ଦେଇ କହିଥିଲେ ଯେ ଅଧ୍ୟାଦେଶର ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ମାଇନିଂ କର୍ପୋରେସନରୁ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯେଉଁ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ଦାୟିତ୍ୱ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ଏହି ଚୁକ୍ତି ସହିତ କିଛି କରିବାର ନାହିଁ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ସେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧ୍ୟାଦେଶରେ ବିଶେଷ କରି ଖଣ୍ଡ 4, 5, 7 ଏବଂ 12 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଥିଲେ । ସେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ 9 ଉପରେ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖିଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ

ସମର୍ଥନ କରିଥିଲା ଯେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମର ଅଂଶବିଶେଷ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ଖଣି ନିଗମ ମାଧ୍ୟମରେ କିମ୍ବା ଅଧୀନରେ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଅଧିକାର ଦାବି କରୁନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ମଧ୍ୟ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

ଅନକାପଲ୍ଲୀ କୋ-ଅପରେଟିଭ୍ ଏଗ୍ରିକଲ୍ଚରାଲ୍ ଆଣ୍ଡ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ସୋସାଇଟି ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ *ୱାର୍କମେନ*, [1963] Supl. 1 SCR 730; *ନ୍ୟାସନାଲ ଥର୍ମାଲ ପାୱାର କର୍ପୋରେସନ୍* ବନାମ *ସିଙ୍ଗର୍ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [1992] 3 SCC 551।

ଆମେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନ ଉପରେ ବିଚାର କରିଛୁ । ଉପରୋକ୍ତ ବିବରଣୀରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ବି.ଏମ. ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ହେଉଛି ଯେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ.ଏମ୍.ସି., ବିଶେଷ କରି ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନୁହେଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହି ତର୍କକୁ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଗତ ପ୍ରତି-ତର୍କକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ, ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧ୍ୟାଦେଶରେ କିଛି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଖଣ୍ଡକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯଥା, 24.9.91 ତାରିଖର 1991 ର ଅଧ୍ୟାଦେଶ 8 । ଖଣ୍ଡ 4 (5), 5, 6 ଏବଂ 7 ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

> "4(5). ଯଦି, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନରେ, କୌଣସି ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ମକଦ୍ଦମା, ଅପିଲ କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ପ୍ରକୃତିର ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ: ଯାହା ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଥାପିତ କିମ୍ବା ପସନ୍ଦ କରାଯାଇଛି, ତାହା ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି, କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ନ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କାରଣରୁ ଏହାକୁ ହ୍ରାସ କରାଯିବ ନାହିଁ, ବନ୍ଦ କରାଯିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ମକଦ୍ଦମା ଆବେଦନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜାରି କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ କିମ୍ବା, ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ

କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କମ୍ପାନୀରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି ।

5. ବିଦେଶୀ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କର ଦେୟ ସମେତ କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦାୟିତ୍ୱ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ହେବ, ଯାହା ଉପରେ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନର ସମ୍ପତ୍ତି ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ କିମ୍ବା କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କମ୍ପାନୀରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ବିରୋଧରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହେବ ।

6(1). ଯଦି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କମ୍ପାନୀ ଏପରି ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଯାହା ସରକାର ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ସିଧାସଳଖ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଭାବନ୍ତି ଯେ କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନ ଏବଂ କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ଅଂଶ ଯାହା ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ରହିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଏପରି ନ୍ୟସ୍ତ ହେବାର ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ତାରିଖ ଠାରୁ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହେବ ।

6(2). ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କମ୍ପାନୀର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନର ଅଧିକାର, ମାଲିକାନା ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥ ଉପଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କମ୍ପାନୀରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀ ଏପରି ନ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଦିନ ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମାଲିକ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ଏପରି ନ୍ୟସ୍ତ ହେବା ଦିନ ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଏପରି ଡିଭିଜନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଅନ୍ୟ କମ୍ପାନୀର ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ।

7. ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏତଦ୍ୱାରା ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ତାରିଖରେ ଯଥାସ୍ଥିତି ହ୍ରାସ ମୂଲ୍ୟ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଧିତ ମୂଲ୍ୟରେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ଉକ୍ତ ହସ୍ତାନ୍ତର ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଦେଶୀ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ଋଣ ସମେତ ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ ଡିଭିଜନର ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି । ସମ୍ପତ୍ତିର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ

ଉଲ୍ଲେଖିତ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ମୋଟ ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ପ୍ରକୃତ ଦେୟ ଦ୍ୱାରା ସମାଧାନ କରାଯିବ ।"

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ରାଜିନାମାର ଖଣ୍ଡ ୨, ଯାହା ସହିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଓ.ଏମ୍.ସି. ର ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ତାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"୨.ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ଟାଟା ଷ୍ଟିଲ୍ ଓ.ଏମ୍.ସି. ଆଲୟଜ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ଓ.ଏମ୍.ସି. ଲିମିଟେଡ୍ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବାଧ କିମ୍ବା ପରିଚାଳିତ ହେବ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ଟାଟା ଷ୍ଟିଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବାକୁ ରାଜି ହୋଇନଥିବା ବିକ୍ରି ହୋଇଥିବା ପ୍ଲାଣ୍ଟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିପଣନ ଚୁକ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏପରି ରାଜିନାମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଦାବି, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଦାୟିତ୍ୱ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହା ଟାଟା ଷ୍ଟିଲ୍ କୁ ଏଭଳି ଦାବି, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, କ୍ଷତି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସର୍ବଦା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବ ।"

ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧ୍ୟାଦେଶ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ଖଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ପଠନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇବ ଯେ 1991 ର ଅଧ୍ୟାଦେଶ 8 ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଓଏମସି ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଅଟେ । ଏହି ସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଓଏମସି ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର କିଛି କରିବାର ନାହିଁ, ଯାହା ବିଷୟରେ ପ୍ରଥମଟି ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 କୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ।

ବିଚାର କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଦିଗଟି ହେଉଛି ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଆବଶ୍ୟକତା ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆହ୍ୱାନକୁ ଯଥାର୍ଥତା ହେବା ପାଇଁ ପୂରଣ କରିଛି କି ।

ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, 20.4.82 ତାରିଖର ରାଜିନାମାର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ OMC କିମ୍ବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ। ଚୁକ୍ତିର ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା (କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ) ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି, ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ନିର୍ବିବାଦିତ ତଥ୍ୟ। ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ଓଏମସି ମଧ୍ୟରେ 20.4.82 ତାରିଖର (ପୂର୍ବରୁ ବାହାର କରାଯାଇଥିବା) ଚୁକ୍ତିର ଖଣ୍ଡ 15ର ବ୍ୟାପକ ପରିସରକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଏମସି ର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ବୋଲି ଆମର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନାହିଁ ଯେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଚୁକ୍ତିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ପଠାଇବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିବା କୌଣସି ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନଥିଲା। ଓ.ଏମ୍.ସି. ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ସିପିସି ର ଆଦେଶ 7 ନିୟମ 11 ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିବା ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକୁ *ଜେନେରାଲ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ* ବନାମ *ରେନୁସାଗର ପାୱାର କମ୍ପାନୀ,* [1987] 4 ଏସ. ସି. ସି. 137 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଆହ୍ୱାନକୁ ବାଧା ଦେବା ପାଇଁ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ବାଣିଜ୍ୟିକ ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ରାଜିନାମା ଉପରେ କୌଣସି ଗମ୍ଭୀର ଆପତ୍ତି କରିବାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ଜାଣିବାକୁ ହେବ ଯେ ଚୁକ୍ତିଟି ବୈଧ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ବିଚାରାର୍ଥେ ପଠାଇବାକୁ ସହମତି ହୋଇଥିବା ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ରହିଛି।

*ଜେନେରାଲ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ*ର ମାମଲା (ଉପରୋକ୍ତ)ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3ର ପରିସର ଉପରେ ବିଚାର କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା ଏବଂ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ:

> "ଏହା ସିଧା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଭାରତୀୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା କିମ୍ବା ନ ରଖିବା ପାଇଁ ସ୍ୱାଧୀନତା

ନିହିତ କରିଥିବାବେଳେ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କଠାରେ ଏପରି କୌଣସି ସ୍ୱାଧୀନତା ନିହିତ କରେ ନାହିଁ । ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଯେ ଯଦି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୁଏ ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯିବା ଉଚିତ । କିନ୍ତୁ ଅଦାଲତରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଆବେଦନ, ତାହା ଭାରତୀୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ହେଉ କିମ୍ବା ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ହେଉ, ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା କେବଳ ସେତେବେଳେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତା'ପରେ ନୁହେଁ ।"

ରେନୁସାଗର ପାୱାର କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ *ଜେନେରାଲ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକ୍ କମ୍ପାନୀ*, [1984] 4 SCC 679 ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

"ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଏହି ଧାରାର ଏକ ସରଳ ପଠନ ଉପରେ, ଦୁଇଟି ଜିନିଷ ବହୁତ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ପ୍ରଥମତଃ, ଏହି ଧାରାଟି ଏକ ଅନାବଶ୍ୟକ ଖଣ୍ଡ ସହିତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ, ଯାହା ସେଥିରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମ, 1940 କିମ୍ବା ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଥାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅସଦୃଶ, ଯାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ; ଏହି ଧାରା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି "ହେବ"କୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ ଏବଂ ଯଦି ସେଥିରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପୂରଣ ହୁଏ, ତେବେ ରାଜିନାମାରେ କୌଣସି ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିଥାଏ । ଧାରା 3 କୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ହେଉଛି:

(i) ଏପରି ଏକ ରାଜିନାମା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହା ଅନୁସୂଚୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଚୁକ୍ତିର ଧାରା-II ଅନୁସାରେ ଲାଗୁ ହେବ । (ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଏହା ଏହିପରି ଅଟେ);

(ii) ସେହି ରାଜିନାମାର କୌଣସି ପକ୍ଷ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ବିରୋଧରେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । (ଏହା ପୁନର୍ବାର ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ ରେନୁସାଗର ଏବଂ ଜି.ଇ.ସି. ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ରାଜିନାମାର ଦୁଇ ପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ରେନୁସାଗର ମକଦ୍ଦମା 832/1982 ଦାଖଲ କରି ଜି.ଇ.ସି. ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି);

(iii) ଏପରି ରାଜିନାମାରେ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ "ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ପଠାଯିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିବା କୌଣସି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ" ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।(ଏହି ସର୍ତ୍ତ ଏଠାରେ ପୂରଣ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ଥିର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି);

(iv) ସ୍ଥଗିତ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଆବେଦନ ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ଆଇନଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପୂର୍ବରୁ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । (ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୋଇଛି);

(v) ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ରାଜିନାମା ବୈଧ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ସକ୍ଷମ; ଏହା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିର "ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଏବଂ ବୈଧତା" ବିଷୟରେ ତୃପ୍ତ ହେବା ସହିତ ଜଡିତ । (ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ନାହିଁ);

(vi) ନ୍ୟାୟାଳୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ଉଚିତ ଯେ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପଠାଇବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିବା ମାମଲା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ରହିଛି; ଏହା ଦାବିଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିର ପ୍ରଭାବ (ପରିସର) ସହିତ ଜଡିତ ।"

ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧ୍ୟାଦେଶର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଧାରାଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ପଠନ ଉପରେ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଟାଟା ଆଇରନ୍ ଆଣ୍ଡ ଷ୍ଟିଲ୍ କମ୍ପାନୀ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ଏବଂ 20.4.82 ର ମାର୍କେଟିଂ ଚୁକ୍ତିନାମା, ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଆବଶ୍ୟକତା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ତେଣୁ, ଆମେ ଦେଖୁଛୁ ଯେ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର

ଧାରା 3କୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ *ରେନୁସାଗର*ଙ୍କ ମାମଲା (ଉପରୋକ୍ତ)ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରୀକ୍ଷଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଏବଂ ତେଣୁ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଗିତାଦେଶକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲେ ।

ପୂର୍ବରୁ ଦେଖାଯାଇଥିବା ପରି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥିଲା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓଏମସି ଚାର୍ଜ କ୍ରୋମ୍ ଡିଭିଜନର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଥିଲା ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ଚୁକ୍ତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ଭାବାର୍ଥ ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପୁଜିଥିବା ମଧ୍ୟସ୍ଥତାଭେଦର ବିବାଦ ସହିତ ଜଡିତ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଏହି ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ପୀଠ ସମ୍ମୁଖରେ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଥରେ ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3କୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି, ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିବାଦ ଗୁଡିକର ବିଚାର ଏବଂ ସମାଧାନ ଉପଯୁକ୍ତ ପୀଠରେ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ସୀମିତ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3କୁ ଲାଗୁ କରିବାର ବୈଧତା ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଯାହା ଆମେ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପାଇଛୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 19846/95 କୁ ଆସିବା, ଏହି ଆବେଦନଟି ପ୍ରଥମ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 14/95ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କର ତା 12.5.95 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦାୟର କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନରେ ଥିବା ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଦ୍ୱାନ ଅଧସ୍ତନ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ତା 26.3.94 ରିଖର ଆଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୱାନ ଅଧସ୍ତନ ବିଚାରପତି ସି.ପି.ସି. ର ଆଦେଶ 7 ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନର ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 231/92 ରେ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ଏକକ ବିଚାରପତି ବିଦ୍ୱାନ ଅଧସ୍ତନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

> "ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ସି.ପି.ସି.ର ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଆବେଦନର ନିରପେକ୍ଷ ପଠନ ଉପରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ

ଯେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ମାମଲା ହେଉଛି ଯେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ବାଦୀଙ୍କ ପାଖରେ ବାଦର କାରଣ ନାହିଁ । ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଅର୍ଜି ବାଦର କାରଣ ପ୍ରକାଶ କରେ ନାହିଁ । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ମଧ୍ୟ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଆଦେଶରେ ହୋଇଥିବା ଆଲୋଚନାରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ବାଦର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ବୋଲି ଆବେଦନ ଏବଂ ଅର୍ଜି ବାଦର କାରଣ ପ୍ରକାଶ କରେ ନାହିଁ ବୋଲି ଆବେଦନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବଜାୟ ରଖି ନାହାଁନ୍ତି । ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 (a) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବ ବୋଲି ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସମର୍ଥନରେ ଆଦେଶରେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣ କିମ୍ବା ଆଧାର ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ଅଭିଯୋଗର ବିବୃତ୍ତିରୁ ଏହା ସ୍ୱଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ବାଦୀ ଏଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ଆଶା କରି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବାଦର କାରଣକୁ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି । ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବା ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କ ପାଖରେ ବାଦର କାରଣ ରହିଛି, ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟି ମକଦ୍ଦମାର ଉପଯୁକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ହେଉଥିବା ତଥ୍ୟ (ଅଭିଯୋଗ ବ୍ୟତୀତ) ଆଧାରରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ । ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 (1) ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମାକୁ ସମାପ୍ତ କରାଯିବ କି ନାହିଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ସୀମିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ କେବଳ ଅଭିଯୋଗର ଅଭିପ୍ରାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯିବ । ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରୁ ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥିତି ସ୍ୱଷ୍ଟ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଏହା ଯେ 20.4.82 ର ରାଜିନାମାରେ ଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ବାଦୀ ଅଭିଯୋଗରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

10. ଆଦେଶ 7 ର ନିୟମ 11 ର ଖଣ୍ଡ (d) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବ କି ବୋଲି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଆସି, ଓରିଏଣ୍ଟ ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ କମ୍ପାନୀ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏକ ମାମଲା ଯେଉଁଥିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିର ବୈଧତା, ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରାଯାଇଛି

ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା ଯେଉଁଥିରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଖଣ୍ଡ ଧାରଣ କରିଥିବା ଚୁକ୍ତିର ବୈଧତାକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରାଯାଇଛି, ଏହା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଏକ ମାମଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି ଯେଉଁଠାରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିର ଅସ୍ତିତ୍ୱ, ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ବୈଧତାକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରକାରର ମକଦ୍ଦମା ପାଇଁ ନୁହେଁ । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ମାମଲା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବଜାୟ ରଖିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିବା ମାମଲାଟି ହେଉଛି ଯେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଖଣ୍ଡ ସମେତ ସମଗ୍ର ଚୁକ୍ତିଟି ଅବୈଧ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତିଟି ଅବୈଧ ।

11. ଏହି ମାମଲାରେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ନଥି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସମାନ ମକଦ୍ଦମା, ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାର ମକଦ୍ଦମା ନଂ 152/1993 ଯେଉଁଥିରେ ଓଏମସି ଲିମିଟେଡ୍ ଜଣେ ପ୍ରତିବାଦୀ,ର ନଥିରୁ ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଉଭୟ ମାମଲାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ନଂ 1-କ୍ଲକ୍ନର ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ (ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ) ଅଧିନିୟମ, 1961 ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏପରି ଆବେଦନରେ ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ଯେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମ, 1940ର ଏହି ମାମଲାରେ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ । ବୈଦେଶିକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ମକଦ୍ଦମାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ସି.ପି.ସି. ର ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ ରହିଥିବା ବିବୃତ୍ତିରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ମାମଲାଟି ଥିଲା ଯେ ଚୁକ୍ତି ତଥା ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଚୁକ୍ତି ପାଇଁ ସ୍ୱିସ୍ ଆଇନ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାର ସ୍ଥାନ ଲଣ୍ଡନରେ ରହିବ ବୋଲି ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସହମତି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ, ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଭାରତୀୟ ଆଇନର ବିଶେଷ କରି ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଅଧିନିୟମର ଏହି ମାମଲାରେ କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ । ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଭାରତୀୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଆଇନ ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବୋଲି ଧରିନେଲେ

ମଧ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 32 ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଛି । ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି ଦରଖାସ୍ତକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରିନଥିବା ମନେହୁଏ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପ ମାମଲା ଉପରେ ବିଚାର କରି ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 (d) ଅନୁଯାୟୀ ମକଦ୍ଦମାର ପ୍ରତିବନ୍ଧତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇଛି ।

12. ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ଆଲୋଚନା ଉପରେ, ଏହା ମୋର ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ମତ ଯେ ସି.ପି.ସି. ର ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 (a) ଏବଂ (d) ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ବାତିଲ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ବିବିଧ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 75/1993ରେ ବରିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ 26.3.1994 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।"

ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ୍ନର ସହ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପରେ, ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 11 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତକୁ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ କୌଣସି ମାମଲା ପାଇ ନାହୁଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ ସମସ୍ତ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ ହୋଇଛି ଏବଂ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଏସ୍.ଏମ୍. ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।